

ԶՐԻ ՎՐԱՅՑՈՎ,

ՇԵՇՏԱՎԿՐԱՎ

Երբ նապոլեոնը նվաճել էր Եվրոպա-
յի կեսը, Բրիտանիան դիմադրեց նրա
իշխանությանը:

Ֆրանսիայի վաղեմի ախոյանը
պաշտպանված էր նեղուցի արծարյա-
ժապավենով: Նապոլեոնը տարված էր
նեղուցի տակ Կալեից մինչև Անգլիա
գետնուղի կառուցելու մտքով, որպես-
զի «կղզի-ամրոցը» միացնի մայրա-
մաֆին:

Այդ նախագիծը փոստատար կառի
դարում ո՞չ տեխնիկապես իրագործելի
էր և ո՞չ էլ տնտեսապես խելամիտ:

Սակայն, երբ 19-րդ դարի Երկրորդ
կեսին կառուցվեցին Եվրոպայի մեծա-
գույն Երկարուղիները, այն ժամանակ
առաջարկվեցին գետնուղու բազմարիվ
նոր նախագծեր. այժմ նրանք ունեին
նաև տնտեսական իմաստ: Ուրսունա-
կան թվականներին անգլիական մի ըն-
կերուրյուն ջրանցքի տակ Երկարուղա-
յին բունել կառուցելու բույլտվուրյուն
ստացավ: Նա անգամ Երկու մղոն ա-
ռողաշ տարավ բունելի կառուցումը
Դուսկի մոտակայքում, սակայն ստիպ-
ված էր դադարեցնել աշխատանքները
տեխնիկական և ֆինանսական դժվա-
րուրյունների պատճառով:

Այդ նախագիծը երբեք չէր արժա-
նացել բրիտանական պահպանողական-
ների խրախուսանին: Զինվորական-
ները գետնուղու կառուցման մեջ տես-

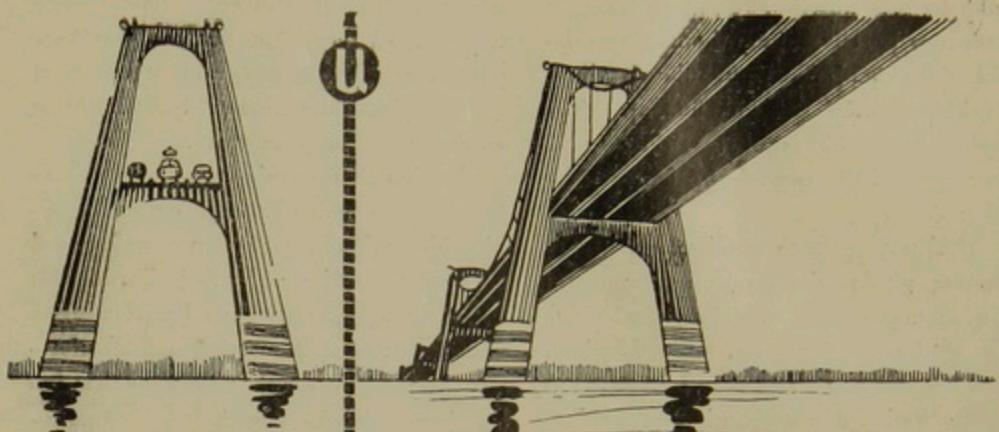
նում էին մի դարպաս՝ որտեղից կա-
րող էր ներխուժել բշխամին:

Թեև այժմ՝ միջուկային գեների և
ներփառերի դարում նրանք քողել են
այդ երկյուղը, բայց բնակչության մեջ
դեռ խորը կերպով արմատացած է
մայրամաֆին միանալու հակակրան-
քը:

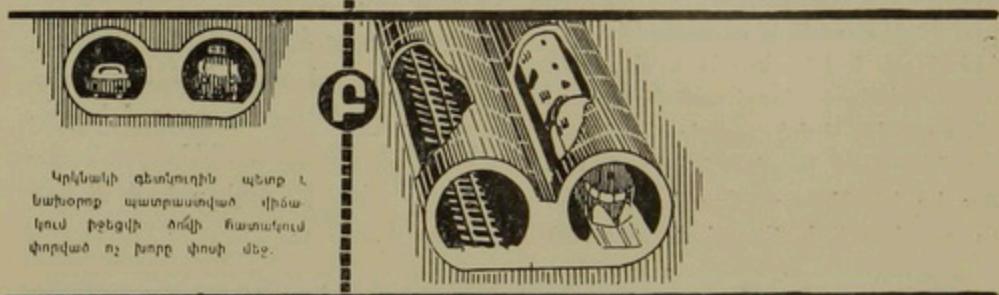
1957 թ. հովիսին կազմվեց «Ռատում-
նական խոմք ջրանցքային գետնուղու
կառուցման համար», որին աջակցում
էին ֆրանսիական ու անգլիական ուժեղ
կապիտալային խմբերը և, ամենից ա-
ռաջ, Երկարուղային ընկերուրյունները:

Դրան ի պատասխան 1960 թ. ավ-
տոմորիալային արքաները նրամցրին մի
հականախազիձ. նրանք ուզում էին մի
հսկայական կամուրջ հիմնել նեղուցի
վրա: Մրանց «քեռիկունքը» ֆրան-
սիական, անգլիական և ամերիկյան
մետաղագործական կոնցերններն էին:
Երկու խմբերը կատաղի պայքար էին
մղում միմյանց դեմ, ամեն մի կողմն
աշխատում էր անցկացնել իր նախագի-
ծը:

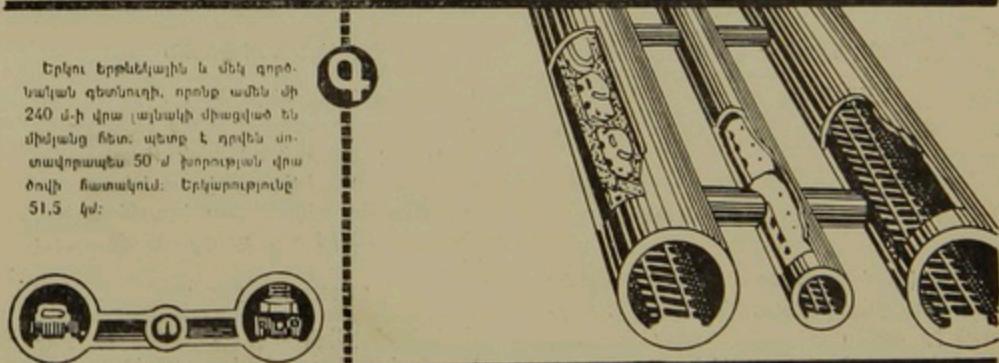
Երկու պետուրյունների հաղորդակ-
ցուրյան էլեկտրոններից կազմված
ֆրանս-բրիտանական մի հանձնաժողով
տարիներ շարունակ քննում էր նախա-
գծերը: Այժմ հանձնաժողովը նրապա-
ռակել է իր վերջնական որոշումը: Գե-
րադասուրյունը տրվել է գետնուղուն,

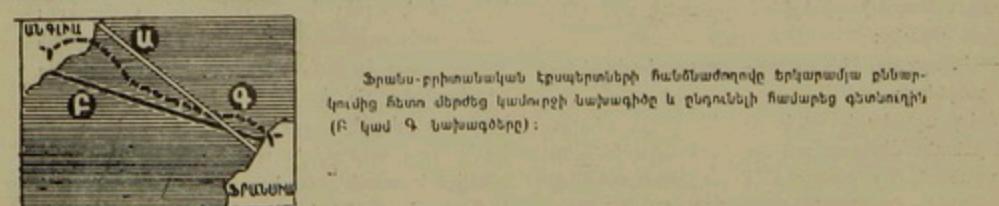
Պայմանական ճամփորդ հիմքածած
է 164 սուների վրա և առաջ արևա
բարիքած 33.8 կմ և չոր առաջ
լազուկ խորությանը 53 մ:

Կրկնակի ժետնուղին պատր և
սահմանը պատրաստված մինա
կամ բժերվի ծովի ժամանակ
փորձած ոչ խոր փոսի մեջ:

Երկու երթևելիային և մեկ գործ
նական գետնուղի, որտեղ ամեն մի
240 մ-ի վրա լայնակի միացված են
միջնակ հետ պատր և դրվեն սո-
տամորապես 50 մ խորության վրա
ծովի հաստակում: Երկարությանը
51.5 կմ:

Յրանս-ըրիտանական երսպերտների հանձնաժողովը երկարամյա ընտար-
կումից հետո մերժեց կամուրջի սախազիծը և ըսդունելի համարեց զնտուղին
(Բ կամ Գ սախազօծերը):

բանի որ այն զգալիութեն ավելի էժան է: Կամուրջը իր 164 երկարքետոնե սյուներով վտանգավոր կդարձներ նավերի երթեկուրյունը Կալեի՝ հանախ մառախլապատ նեղուցում: Գետնուղին կարծենա 143 միլիոն ֆունտ ստելին:

Գեներալ դր Գոլը ցանկանում է անհապաղ սկսել գետնուղու կառուցումը: Այդ միջոցառման մեջ նա տեսնում է այն բանի փորձաքարը, թե Անգլիան իրոք կցանկա՝ «միացում եվրոպայի հետ»: Սակայն անգլիացիները բավական լավ են հիշում, թե ինչպես իրենց ընդունելուրյունը «Ընդհանուր շոկայի» մեջ խափանվեց դր Գոլի «ոչ»-ից: Բրիտանական հաղորդակցուրյան մինիստրը հայտարարել է, որ առայժմ ոչինչ վեճոված չէ, և էլսավերաների ոռշուուր հրապարակվել է միայն այն պատճառով, որ «մեր դիմոկրատական երկրում յուրաքանչյուրն իրավունք ունի հայտնելու իր կարծիքը»: Այսպիսով նաև այս զարմանքի և հիացման արժանի

տեխնիկական հախազգի նկատմամբ ակներև են այն խորին անվստահուրյունն ու ախոյանուրյունը, որ տիրում է կապիտալիստական կանցերների «արևմտյան աշխարհում»:

Կամուրջի համեմատուրյամբ գետնուղին ունի նաև բերուրյուններ: Գրանցից հիմնականն այն է, որ այնտեղով ավտոմեքենաներ չափով է երթեկեն, տանի որ այրվող գազերը կրունավուն գետնուղու օդը: Զնայած դրան գետնուղին կտա ժամանակի մեծ տնաեսում և կլինի զգալիութեն ավելի էժան՝ նախազայտուրյան համեմատուրյամբ: Խոկ կամուրջը ավելի բանկ կնայեր, տան լրացուցիչ նավերի կամ ինքնարդիոնների կառուցումը, որոնցով կապահովվեր հավասարազոր երթեկուրյուն:

Անգլո-ֆրանսիական հանձնածողությունը իր հաղորդման մեջ ենրադրում է տարեկան 1,3 միլիոն երթեկուրյան միջոց, 3,7 միլիոն ուղեռ և 4 միլիոն տոննա ապրանք:

❶ ՓՈՐՔ ԴԵՊԱԵՐ ՄԵԾ ՄԱՐԴԿԱՆՑ

ԿՅԱՆՔԻՑ

Ի՞նչ է ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ «ԿԵՆԳՈՒՐՈՒ»

Հոչակալոր ճանապարհորդ Կուլը, առաջին անգամ ոտք դնելով Ավստրալիա, մնում է լարմացած իր համար անհայտ կենդանու վրա, որը ետևի երկար ոտքերով ցատկում էր շատ բարձր: Կուլը ավստրալիացիներին հարցում է այդ կենդանու անունը:

— Կենգուրու, կենգուրու, — պատասխանում են վայրենիները:

Հենց այդպես էլ անվանում են Կուլի տեսած կենդանուն: Հետագայում միայն, Կուլին հայտնի է դառնում, որ «կենգուրու» բացականչությունը տեղացիների լեզվով նշանակում է «ես չեմ հասկանում»:

ՎՐԵԺԻՆԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գյորինգնուած ուսանելիս Նիլս Բորը մի անգամ վատ է պատրաստված լինում կոյուկիումն և շատ բույլ ելույթ է ունենում: Բայց նա չի վիատվում և վերջում ժամանով ասում է.

— Ես այստեղ այնքան վատ ելույթներ լսեցի, որ խնդրում եմ իմ այս ելույթը դիտել որպես վրեժ:

ԶԱՓԱՇԱՆՑ ՈՒՆ Է

Գրեմանացի բժիշկ Օսկար Լասաւը մի գեղջուկից նամակ է ստանամ, ուր նամակազիրը խնդրում է օգնել իրեն՝ ամրացնելու մազերը:

Հաւալյուրյուն չոնենալով բնդունելուրյան համար զնալ բաղադր, պիտույժման համար նա իր մազերից մի փունչ դնում է նամակի մեջ: Լասաւը դեղ է ուղարկում և խնդրում ևս մի փունչ մազ ուղարկել՝ ավելի հանգամանուն անալիգ կատարելու համար: Եպատախան, հիվանդը ափսոսանով հայտնում է, որ անցյալ անգամ ուղարկել է իր վերջին մազերը: